ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 198 (6288)
ОКТЯБРИИН 7
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Соломо, михиинэ бултыень суглуулан һүриллжэ абаха

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулга хадаа ниитын малажалые шадань хүгжөөхэ ба дэбжүүлхэ шухала услови мүн гэжэ хараа. абаад, ВКП(б)-гэй обкомой пленум болбол бүхы колхозууд түүн ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэхэ ёһотой гэжэ һан байна. Энэ талаар республикын колхозууд зарим тэды хүдэлмэри хэһэншье һаа, юрэнхыдөө тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри халтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Тиимэһээ нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ниитынгээ малые бардам хүрэхэ тэжээлээр хангахын тула хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Соломо, михиинэ болон тарлаанай үлэгдэл хадаа тэжээлдэ ехэ нэмэри болохо, орой шабаһан үбһэнһөө үлүү шэмэтэй тэжээл болоно. Тиимэһээ энээниие гаруулангүй хуряажа абаха гээ шухала. Гэбэшье энэ хэрэг загазарта ёһотой анхаралда абагүй.

Республикын нилээд олон аймагууд үбһэ суглуулан һүрилэлгын түсэбые 50 хүрэхэгүй процент дүүргэһэн байна. Хориин, Яруунын, Сэлэнгын, Заиграйн, Сэлэнгын, Тоорин, Зэдын аймагууд тэжээл бэлэдхэлэй түсэбые миил 24—35 процент дүүргээ. Тиимэһээ эдэ аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд ниитын малайные бардам хүрэхэ тэжээлээр хангахын тула бүхы хэмжээ абаха ёһотой байгаа. Теэд, тиимэ юумэн үгы. Эдэ аймагуудай олонхи колхозууд тэжээл бэлэдхэлые хара эрхэ болюулһан мүртөө, полинуудайнгаа соломо, михиинэ суглуулжа һүрилэлгые эмхидхээгүй. Мүн Кударын, Кяхтын, Прибайкальска, Кабанскын аймагууд энэ хүдэлмэри илангаяа муугаар эмхидхэнэ.

Олонхи аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд энэ хэрэгые хуряалгын эхилхэһээ шэнэ тоодоггүй байгаа. Иимэ баримтанууд Кударын аймагта бии. Тэндэхи зарим хүтэлбэрилэгшэд колхозуудта ябахадаа, соломо һүрилхэ тухай юушье хэлэдэггүй, харин таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалга тухай заабари үгөөд лэ яарладаг байна.

Хориин аймагай колхозууд тэжээл бэлэдхэлэй түсэбые оройдоо 27 процент дүүргэһэн аад, полинуудайнгаа соломо, михиинэ хуряалга, һүрилэлгые бүришье муугаар эмхидхээ. Энэ аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 500 гаран гектар таряа хуряаһан аад, тэрэнэйнгээ миил 162 гектарай соломо хуряаһан байха юм. Мүн тэндэхи Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 300 гаран гектар таряа хуряагаад, миил 100 гектарайнь соломо һүрилөө. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Байбородин, Баянов гэгшэд бэлэн хэбтэжэ байһан иимэ үнэтэ тэжээлые хуряажа, һүрилжэ абанагүй. Гэбэшье, эдэ колхозууд ниитынгээ малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэжэ шадаагүй байна. Энэ хадаа харюусалгагүй хүтэлбэриин хойшолон мүн. Иимэ баримтанууд бусадшье аймагуудта үзэгдэнэ.

Зарим колхозууд поли дээрэхи соломоео һүрилэнгүй пар хахалаад, газартань булажархидаг байна. Жэшээнь, Кяхтын аймагай Большелугска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 4 гектарай соломо газарта булагдаһан байха юм. Энэ газар дээрэһээнь һүүлдэ 7 тэргэ соломо суглуулжа абтаһан байгаа. Үшөө хэды шэнээн соломо газар дороо үлөө гээшэб? Мүн Ториин, Зэдын аймагуудай колхозуудта иимэ баримтанууд үзэгдэнэ. Энэ хадаа ниитын малай тэжээлые үриһэнтэй адли болоно. Тиимэһээ зэмэтэй хүнүүдыень харюусалгада хабаадуулха хэрэгтэй.

Республикын хүдөө ажахын Министерство таряа хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд, соломо, михиинэ болон тарянанай үлэгдэл хуряалгые эмхидхэхын тула ехэ анхаралаа табяагүй, энэ хүдэлмэри эмхидхэдэггүй хүтэлбэрилэгшэдһөө шанга эрилтэ хээгүй. Тиимэһээ энэ шухала хэрэг орхигдошоһон байха юм.

Мүнөө саг орой боложо байна. Поли дээрэхи соломо, михиинэ болон тарянанай үлэгдэл сүм суглуулжа абахын тула республикын хүдөө ажахын Министерство, тэрэнэй нютагуудтахи органууд яаралтай хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Багашье соломо һүрилэгдэнгүй поли дээрээ үлэхэ ёһогүй.

Энэ жэл комбайнова хуряалга имагтал соломокопнительтэйгаар хэгдэжэ байна. Тиимэһээ соломо түргэнөөр хуряажа абаха бүхы арга боломжо бии гээшэ. Энэ хүдэлмэри шамдуулхын тула бултадаа тэмсэхэ зэргэтэй. Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд соломо, михиинэ һүрилэлгэдэ хабаадалсаха ёһотой. Нютагуудтахи партийна, советскэ организацинууд хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые зүбөөр тааралдуулан ябуулха, ниитын малые тэжээлээр хангахын, полинуудай соломо, михиинэ бултыень хуряажа абахын тула зохихо хэмжээнүүдые мэнэ гэһээр абаха ёһотой.

Агротехникын ба механизациин түрүү район

ЧКАЛОВ. Бүри һаяхан, хоёрхон жэлэй урда тээ, Вильямсын нэрэмжэтэ жэшээтэ МТС агротехникын түрүү станци гэжэ Бузулукска район дотор тоологдодог байгаа. Мүнөө районой бүхы МТС-үүд түрүү агротехникын комплекс хэрэглэн, ногоо таридаг, хамгаалха модо таридаг, лубинын хэдэг, хара пар бэлдэдэг, үрай тарилга хэхэ бүхы пар хахалдаг болонхой. Хүдөө ажахын хүдэлмэри барандаа механизацилагданхай, тэрэ тоодо үбһэ сабшалга ба хуряалга, соломо хуряалга ба һүрилэлгэ 100 шахуу процент механизацилагдаһан байна.

Районой бүхы колхозууд сагай уларилай ямаршье байгаа һаа үнгэргэн ургаса туйлана. Энэ жэлдэ уларилай муу байһан мүртөө тэдэнэр үндэр ургаса хуряалга.

Хүдэлмэрээ графигай ёһоор хэхэ колхозуудта хуули болонхой. Таряа хуряалгын ябажа байхада хэдэн арбаад тракторнууд намарай пар болон хара пар предплужнигуудтай плугуудаар хахалжа байгаа. Район болбол энэ шухала хүдэлмэриие тогтоогдоһон болзорһоонь һураггүй урид дүүргээ. Эндэ парые 25—27 сантиметр, тиихэдэ Вильямсын нэрэмжэтэ МТС 30 сантиметр хүрэтэр гүнзэгыгөөр хахалдаг юм. Тракторна бригадануудые хангахын тула плугуудые заһабарилха ба лемехнүүдые хурсадхаха хэдэн арбаад нүүдэл кузницанууд район дотор байгуулагданхай.

Вильямсын нэрэмжэтэ МТС-эй үүсхэлээр районой механизаторнууд хүдөө ажахын бүхы машинануудые ба тракторнуудые бүхэли жэл соо заһабарилжа байдаг болонхой. Энэ хадаа тракторна паркые хэзээ бүхэндэ эрхим һайн байдалтай байлгаха арга олгоно.

(ТАСС).

Атомна зэбсэг тушаа „Правдын" корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюу

Асуудал. Советскэ Союзда атомна бомбые туршаһантай дашарамдуулан һаядаа гадаадын хэблэлдэ гараһан шуушан тухай Та юун гэжэ һананат?

Харюу. Атомна бомбын элдэб түхэлнүүдэй нэгые туршалга һаяшаг манайда үнэхөөр хэгдэһэн байна. Элдэб калибрнуудтай атомна бомбонуудые туршалга хадаа англо-американска агрессивнэ блогой добтолгоһоо манай оронийе хамгаалха түсэбэй ёһоор саашадаашье хэгдэхэ байха.

Асуудал. Атомна бомбые туршаһантай дашарамдуулан США-гэй элдэб ажал-ябуулагшад сошордуу ябадал гаргана, США-гэй амгалан байдалда аюул тохёолдоһон тухай хашхаралдана. Тиигэжэ сошордуу ябадал гаргаха ямар-нэгэн үндэһэ баримта бии гээшэ гү?

Харюу. Тиимэ сошордуу ябадал гаргаха ямаршье үндэһэ баримта байхагүй.

Советскэ Союз атомна зэбсэг хэрэглэлгэдэ эсэргүү байхаһаа гадна, мүн тэрээниие хоримжолхые, тэрээниие үйлэдбэрилхэ ябадал зогсоохые хүсэдэг гэжэ США-гэй ажал-ябуулагшадай мэдээгүй байха арганьгүй. Атомна зэбсэг хоримжолхо эрилтэ Советскэ Союзай хэдэ дахин хэһэниинь элитэ, теэд тэрэ бүридэнь атлантическа блогой гүрэнүүд арсаһан байха юм. Энэ хадаа манай орондо США-гэй добтолоо һаа, США-гэй зонхилхы бүлэг нюурнууд атомна бомбо хэрэглэхэ гэһэн удхатай болоно. Энэл ушарбайдал хадаа агрессорнүүдые зэбсэг түгэсөөр угтахын тулада атомна зэбсэгтэй байхыел Советскэ Союзые баадхаа.

Советскэ Союзда агрессорнүүдэй добтолһон ушарта Советскэ Союзай зэбсэггүй байхые тэдэнэй хүсэдэгынь элитэ. Гэбэшье, Советскэ Союз тэрээниие зүбшөөрнэгүй, агрессорые зэбсэг түгэсөөр угтаха хэрэгтэй гэжэ бодоно.

Тиимэһээ, Советскэ Союзда добтолхо гэжэ США-гэй бодоогүй һаань, США-гэй ажал-ябуулагшадай сошордуу ябадалые үндэһэ баримтагүй ба худал гэжэ тоолохо хэрэгтэй болоно, яахадааб гэбэл, Советскэ Союз США-да гү, али ондоо ямаршье орондо хэзээ-нэгэтэ добтолхо гэжэ һанаашалнагүй.

Атомна зэбсэгэй нюусые США-һаа гадна, мүн ондоо оронууд, түбхын түрүүн Советскэ Союз мэдэнэ гэжэ США-гэй ажал-ябуулагшад дураа гутана. Атомна бомбо үйлэдбэрилгөөр США монополист байһай, бусад оронуудые айлгаха ба занан һүрдүүлхэ хизааргүй ехэ арга боломжо США-да бии байһай гэжэ тэдэнэр хүсэнэ. Теэд ямар үндэһэ баримта дээрэһээ, ямар эрхээр гиигэжэ тэдэнэр бодоноб? Эб найрамдал хамгаалгын интересүүдтэ тиимэ монополи хэрэгтэй аал? Хэрэг ушарынь тад ондоо байна, эб найрамдал сахилгын интересүүд хадаа тиимэ монополи усадхахые, удаалуулан атомна зэбсэг эрхэбэшэ хоримжолхые түбхын түрүүн эринэ гэжэ хэлээ һаа зүб болохо бэшэ гү. Атомна бомбын тала баригшад саашадаа монополистнууд байхаяа болёобди гэжэ мэдэхэдээ атомна зэбсэг хоримжолхые зүбшөөржэ магадгүй гэжэ би бодоноб.

Асуудал. Атомна зэбсэгэй талаар уласхоорондын хиналта тушаа Та юун гэжэ һананабта?

Харюу. Советскэ Союз атомна зэбсэг хоримжолхые ба атомна зэбсэг үйлэдбэрилхэ ябадал зогсоохые хүсэнэ. Атомна зэбсэг хоримжолхо тухай, атомна зэбсэг үйлэдбэрилхэ ябадал зогсоохо тухай, үйлэдбэрилэгдэһэн атомна бомбонуудые имагтал гражданска зорилгонуудта хэрэглэхэ тухай шиидхэбэриин тон наринаар ба үнэн сэхээр дүүргэгдэхын тулада уласхоорондын хиналта тогтоохые Советскэ Союз хүсэнэ. Советскэ Союз хадаа уласхоорондын тиимэл хиналтын түлөө байна.

Американска ажал-ябуулагшад «хиналта» тухайда мүн лэ хэлэдэг байха юм, теэд тэдэнэй «хиналта» хадаа атомна зэбсэг үйлэдбэрилхэ ябадал зогсоохо гэһэн бэшэ, харин али нэгэн оронуудай мэдэлдэ байһан түүхэй эдүүдтэ тааруха тоотойгоор тиимэ үйлэдбэрилгые үргэлжэлүүлхэ ябадалһаа эшэ абана. Тиин, американска «хиналта» хадаа атомна зэбсэг хоримжолгоһоо бэшэ, харин тэрээниие нээмэл, хуулита болгохо ябадалһаа үндэһэлнэ. Тиигэжэ атомна зэбсэг хэрэглэн, хэдэн арбаад ба зуугаад мянган ажана хүн зониие хюдаха гэһэн дай үүдхэгшэдэй эрхые хуулита болгоно. Энэнь хиналта бэшэ, харин хиналтые доромжолһон ябадал, арадуудай эб найрамдал хүсэдэг эрмэлзэлгэнүүдые хууран мэхэлһэн ябадал мүн гэжэ ойлгоходо түбэгтэй бэшэ байна. Тиимэ «хиналта» хадаа атомна зэбсэг хоримжолхые ба тэрэниие үйлэдбэрилхэ ябадал зогсоохые эридэг эб найрамдалда дуратай арадуудые ханаан хангажа шадахагүйнь ойлгосотой.

(Октябриин 6-най «Правда»).

Амжалтаяа улам арбидхана

Эб найрамдалай вахтада жагсаһан, Улан-Удын Ленинэй ордентo паровозо-вагонно заводой тендернэ цехын хүдэлмэришэдэй дунда эрхим амжалтануудые гүйладаг стахановецуудай тоо олошорно.

Городской Соведэй депутат, котельщик нүхэр А. Л. Богдановай, мүн нүхэд Наталенко, Нефедьев, Снищенко ба Драмарецкий гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд нормонуудаа эрхим шанартайгаар 150—200 процент дүүргэнэ. Электро-гагнууршан нүхэр Ожогин, токарьнууд нүхэд Яньков, Соболев ба бусад мүн лэ эрхимээр хүдэлмэрилнэ.

Заводой начальнигай приказай ёһоор, дээрэ дурсагдаһан бригаданuудта «Эрхим шанарай бригада» гэһэн нэрэзэргэ олгогдоһон, бригадирнуудтань өөһэдын тамганууд барюулагдаһан байна.

Тепловозой узел хэлгэдэ чертеж һайтар мэдэлгэ ба тусхай мэргэжэл хэрэгтэй юм.

Нүүдэл газогенераторнуудай барилга дээрэ нүхэр Карнауховай бригадын котельщигүүд һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Тендернэ цехын коллектив элмэһэн материалаараа һара бүхэндэ нэгэ тендер заһабарилха уялга абаһан байгаа. Тиин июль, август ба сентябрь һарануудта гурбан тендер заһабарилаа.

Ойртожо байгаа Агууехэ Октябрьска һайндэрэй хүндэлэлдэ тус цехын хүдэлмэришэд үндэр амжалта туйлажа байна.

Ф. Николаев.

Бодото уялгануудые абаа

Һаяхан Тарбагатайн аймагай «Искра» колхозой клубта Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалга доро гар табилгада зорюулагдаһан хамтын суглаан болобо. Нүхэр Юрьев элидхэл хээ. Һүүлээрнь фельдшер Кибирев иигэжэ мэдүүлбэ: «Би дала гара наһатайб. Тэрэнэй 54 жэлыень хүнэй элүүрые хамгаалгада зорюулааб. Теэд имагтал Октябрьска революциин илаһанай ашаар эрхэ сүлөөтэй ба эрдэм бэлигээ дээшэлүүлхэ арга боломжотой болооб. Мүнөө Эб найрамдалай Хандалгада баяртайгаар гараа табинаб». Тэрэшэлэн үгэ хэлэһэн бусад колхознигууд шэн зоригто ажалаараа эб найрамдалай фронт бэхижүүлэлсэхэбди гэжэ бодото уялгануудые абаа.

Хандалга доро гар табилга ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрөө.

А. Павлов.

Советскэ Союз дотор

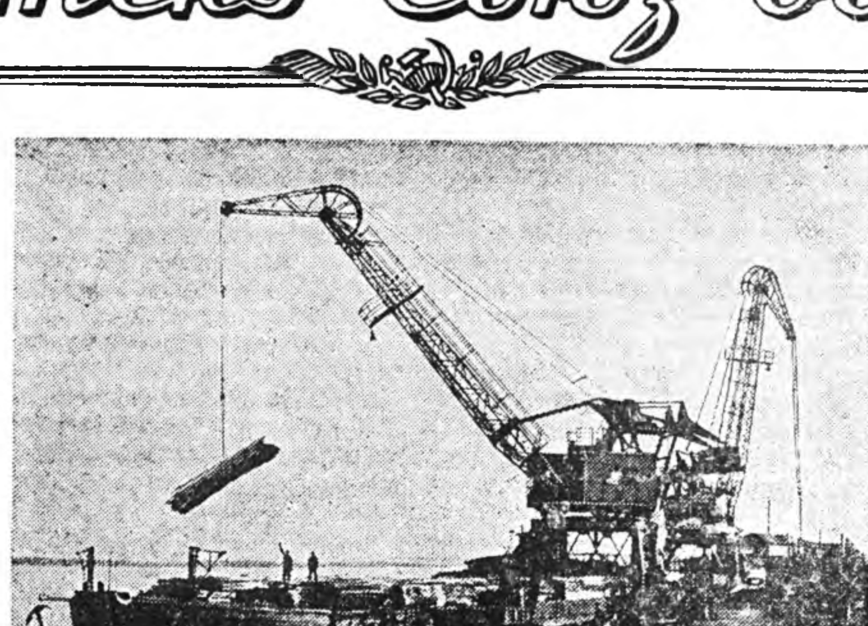
Искусствонуудай түүхын университет

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). Кировскэ заводой 200-һаа дээшэ хүдэлмэришэд, инженерүүд ба техникүүд М. Горькиин нэрэмжэтэ культурын ордондо, искусствонуудай түүхын университетдэ заняти хэжэ захалба. Кировецүүд хадаа «Марксистско-ленинскэ эстетикэдэ оруулалта», «Революциин урда тээхи ба советскэ зураглан харуулха искусствын түүхэ», «Оперно хүгжэм» гэһэн ба бусад лекцинүүдые шагнаха байна.

Шахтёрско драматическа коллектив

Болохово (Тульска область). «Шахтёр» гэжэ клубай драматическа коллектив табан жэлэйнгээ ойе Н. Дьяконовай «Энжэтэ түрэ» гэжэ зүжэг табилгаар тэмдэглэбэ.

Коллективэй репертуар догор «һандаралга», «Любовь Яровая», «Платон Кречет», «Калинова шугы», «Ой» гэжэ ба бусад пьесэнүүд ороно. Артистнууд-горнягууд шахтёрско клубуудта ба колхозуудта зүжэгүүдые харуулхаһаа гадна, областиин бусад районуудта гарадаг байха юм.

Волго-Донской каналай барилгада хэрэгтэй 1.592 кубометр модон Кама дээрэхи Сокольско рейдэһээ сезон соогоо түрүүлэн Сталинград асарагдаба. Баржада ашагдаһан модон портальна крануудаар вагонуудта ашагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сталинградска портдо. Вагонуудта модо ашажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Нютаг бүриин һонинууд

◆ «Красный Керамик» гэжэ Боровическа комбинадай (Новгородско область) 600 гаран стахановецууд жэлэйнгээ нормонуудые дүүргээ. Дүрбэн ехэ цехүүд ба юһэн туһалбариин цехүүд стахановска нэрэзэргэдэ хүртэбэ.

◆ Ниитын малые үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгын һара Кировградска областиин колхозуудта үнгэргэгдэжэ байна. «Заря коммунизма» ба Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд үнеэн бүридэ 5 тонно силос бэлэдхээ. Областиин механизаторнууд энэ жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо гурба дахин ехэ шэмэтэ тэжээл силосоваһан байна.

Намарай үедэ модо тарилга

АЛМА-АТА. (ТАСС). Туркестано-сибирскэ магистраль дээрэ намарай үедэ модо һуулгалга эхилбэ.

Шемонахинска дистанцида ясень, хуһан ба бусад түрэлэй модонууд һуулгагдаа. Жоломан гэжэ станциин райондо карагач, хара саксаул, джузгун тарихын тула газар хахалагдан бэлэдхэгдээд байна. Сүл гобиин климадтай энэ райондо Турксибай харгы зубшуулан модо тарилга эрхилхээр энэ жэлдэ байгуулагдаһан станциин механизаторнууд хүдэлмэрилжэ эхилээ. Станци болбол техникээр хүсэд зэбсэглэгдэнхэй.

Турксибай түмэр замай питомнигуудта модоной 200 миллион шахуу залуу эшэнүүд таригдахын тула ургуулагдажа байна.

Сад тарилга

Мордовско АССР-тэ сад тарилгын недели үнгэргэгдэжэ байна. Пурдошанска, Ленинковско, Краснослободско, Темниковскэ ба Ковылкинска районуудта гурбан үдэрэй турша соо 50 гектар талмай дээрэ сад таригдаа. Мордовско колхозууд мүнөө намар 355 гектар үрэ жэмэстэ, 50 гектар бусад садуудые тариха байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Шадабаритай пропагандист

Улан-Удын городской Соведэй гүйсэдкомой партийна организациин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн политһургуулиие Зинаида Михайловна Алексеева хүтэлбэрилнэ. Энэ һургуулиин түрүүшын заняти уржадэр болобо. Үдэшын 6 час болохын урдахана 21 һурагшад эмхитэйгээр сугларжа, һууринуудаа эзэлэн һууба.

Занятиингаа эхиндэ пропагандист нүхэр Алексеева кадрнуудай политическэ һуралсалай удхашанар тухай тобшохоноор ингэжэ хэлэбэ:

—«Гүрэнэй ба партийна органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ хэмжээнэй, марксистско-ленинскэ болбосоролой үндэр дээрэ байха бүри, хүдэлмэринь дээдэ хэмжээндэ ба улам ехэ үрэтэй, улам ехэ аша туһатай байха» гэжэ нүхэр Сталин заана. Нүхэр Сталинай энэ заабариие бидэнэр, гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрилэгшэд холодоо һанажа ябаха, политическэ бэлэдхэлээ саг үргэлжэ, оролдосотойгоор дээшэлүүлхэ ёһотойбди».

«Хаанта Россин хүдэлмэришэд болон таряашад ямар байдалтай байгааб, өөһэдыгөө сүлөөлхын түлөө хайшан гэжэ тэмсэдэг һэм» гэһэн нэгэдэхи темын удхые пропагандист ойлгосотой һонороор хөөрэжэ оробо.

Хаанта Россин хүдэлмэришэд ба таряашадай хүндэ хүшэр байдал һурагшадай урда эли тодоор харагдана.

Пропагандист З. Алексеева занятидаа һайнаар бэлэдхэһэн байба. Политическэ ба уранзохёолой номуудые нэмэжэ уншаад, дэлгэрэнгы конспект зохёонхой. Тиимэһээ хөөрөөниинь ехэ һонирхолтойгоор үнгэрөө.

Крепостной эрхэ тухай хөөрэхэдөө уранзохёолшод Н. В. Гоголиин «Мертвые души», Д. И. Фонвизинай «Недоросль» гэжэ зохёолнуудые шадамараар пропагандист хэрэглэнэ. Е. Пугачевой хүтэлбэреэр болоһон таряашадай восстани тухай хөөрэхэдөө А. С. Пушкинай «Капитанай басаган» гэжэ зохёолой тобшо удха тухай хэлэжэ үгөө.

Гадна, пропагандист хадаа темынгээ материалые мүнөө үеын байдалтай шадамараар холбоно. Россин хүдэлмэришэн ангиин байдал тухай дурдахадаа: «Баранай түлөө—яла. Директорэй кабинедэй сонхын хажуугаар малгайтаяа гарабал—яла. Казарма соо шангаар дуугарбал — яла. Улицада гармошко бариад гарабал—яла. һамганайшни эхир хүүгэдые гаргаа һаань—яла. Хэбтээд лэ үхэшоо һаа гэхээр»,—гэжэ хүдэлмэришэн-революционер Петр Моисеенкын бэшэһэн тухай хэлэхэдөө, манай советскэ орондо эхир хүүгэдые түрэһэн, мүн олон хүүгэдтэй эхэнүүдэй ямар ехэ хүндэтэй, ямар ехэ халуун анхаралаар хүреэлэгдэдэг тухай пропагандист тогтоно. Тэрэ хадаа Россин хэдэн арбаад национальностиин хүдэлмэришэд ба таряашадай бүришье хүндэ, эрхэ сүлөөгүй байдалые, мүнөөнэй Америкын Холбоото Штадуудтахи негрнүүдэй эрхэгүй байдалтай сасуулан харуулна.

Пропагандистын шадамар зохидоор хөөрэлгэ һурагшадай анхарал ехээр татана. Хөөрөөень һурагшад тон һонирхолтойгоор шагнаа.

Пропагандистын хөөрөөнэй һүүлээр һурагшад хэдэн асуудал табижа, дэлгэрэнгы харюу абаа.

Гэртээ номоо үзэхэ шухала байһан тухай занятиингаа түгэсхэл дээрэ нүхэр Алексеева һурагшадтаа һануулба.

Партийна курсада заняти эхилбэ

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой дэргэдэхи партийна курса октябриин нэгэнһээ ажаллажа эхилбэ. Тус курса юһэн һарын болзортой юм.

Мүнөө жэлдэ партийна ба советскэ 40 эдэбхитэд эндэ һуралсаха байна. Тэдэнэй олонхинь хүлөө нютагуудһаа, аймагуудһаа ерээ.

Һурагшадай эрхимээр һуралсаха условинууд эндэ дүүрэнээр байгуулагданхай. Энэ талаар тус курса урда жэлнүүдэйхиһээ үлүү һайнаар бэлэдхээ.

Ниитэ-политическэ-хүдэлмэриие һайжаруулха

ВКП(б)-гэй Городской райкомой пленум болобо. Тэндэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тус асуудалаар партиин райкомой секретарь нүхэр Кирдяшкин элидхэл хэбэ.

ВКП(б)-гэй обкомой V пленумэй шиидхэбэриие хүтэлбэри болгон районой партийна организаци хадаа ниитэ-политическэ хүдэлмэриие зарим тэды һайжаруулаа. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын кампаниин эхилһэнһээ хойшо 300-гаад лекци ба элидхэлнүүд уншагдаһан байна. Мүнөө район дотор 2112 агитаторнууд хүдэлмэрилнэ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ бии байгаа дутагдалнуудые элирүүлһэн байна.

Хэлсэһэн асуудалаараа пленум дэлгэрэнгы шиидхэбэри батадан абаа.

Политһургуулинуудай ба кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдэй семинар

Партийна гэгээрэлэй системэдэхи һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ зуураа, ВКП(б)-гэй Иволгын айком нэгэдэхи ба хоёрдохи жэлэй политһургуулинуудай болон кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хоёр неделиин семинар үнгэргэбэ.

Семинарта хабаадагшад марксизм-ленинизмын классигуудай зарим зохёолнуудаар лекцинүүдые шагнаһан байна. «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсын» темэнүүдээр занятинуудые үнгэргэхэ тухай методическа заабаринууд тэдэндэ үгтэбэ.

Л. Бондаренко.

Республикын колхозуудай полинууд дээрэ

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэбые дүүргэлтэ тухай

1951 оной октябриин 5-най мэдээн

(түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Гүрэндэ таряа тушаалга	Гречихэ тушаалга	Аймагууд	Гүрэндэ таряа тушаалга	Гречихэ тушаалга
Сэлэнгын	154,9	15,0	Заиграйн	106,1	21,4
Иволгын	146,2	12,2	Кабанскын	104,2	—
Байкало-Кударын	132,0	—	Яруунын	103,2	64,4
Баргажанай	131,3	48,2	Кударын	100,9	14,1
Курумканай	129,3	20,9	Ториин	97,3	—
Зэдын	124,4	24,0	Бичурын	92,9	34,9
Хориин	111,5	2,1	Түнхэнэй	92,7	20,4
Прибайкальска	110,6	—	Мухаршэбэрэй	83,5	18,8
Тарбагатайн	108,6	1,7	Хэжэнгын	49,9	1,2
Кяхтын	107,9	26,9	Закаменай	39,5	—

Уялгаа бодотоор бэелүүлнэ

Республикын колхозуудта Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга ажалай шэнэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэгдэжэ байна. Колхознигууд дээшэлүүлэгдэһэн уялга абажа, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэнэ.

Зэдын аймагай Үшөөтын МТС-эй коллектив таряа хуряалгын түсэбые болзорһоо урид, сентябриин 25-да дүүргээд, мүнөө хуряалгын бүхы хүдэлмэриие түргэнөөр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Энэ МТС-эй коллективэй һаяхан үнгэргэгдэһэн суглаан дээрэ комбайнер Гомбожапов ингэжэ хэлээ:

—Советскэ хүнүүдтэ дайн хэрэггүй, манай ороной, мүн бүхы дэлхэйн ажалшадта эб найрамдал хэрэгтэй. Советскэ хүнүүд абаһан уялгаяа бодотоор бэелүүлдэг заншалтай. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын эхилхэдэ үдэр бүриингөө нормые хоёр дахин дүүргэхэ уялга абаа һэм. Энээнээ бодотоор бэелүүлжэ байнаб. Үдэр бүриингөө нормые 3 дахин дүүргэнэб. Энэ хадаа эб найрамдалай хэрэгтэ миний оруулалта болоно.

Энэ аймагай «Улаан Үшөөтэ» колхозой гэшүүд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгада зорюулан хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын тула оролдосотойгоор ажаллажа байна.

А. Яськов.

Комбайниинь харууһа һайнтай

Яруунын аймагай Ульдиргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан комбайнер нүхэр Сандак Доржиев үдэр бүриингөө нормые һайн шанартайгаар дүүргэнэ. Агрегадаа МТС-эйнгээ паркда бүрин бүтэн зандачь тушааха уялга тэрэ абаһан байгаа. Мүнөө нүхэр Доржиевай комбайн харууһа һайнтай тула ямаршье һаадгүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Ш. Цыренов

Механизаторнуудай Сэлэнгын һургуули хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые бэлэдхэнэ. Мүнөө жэлдэ 30 электромеханигуудые, МТС-эй 60 механигуудые, тракторна бригадануудай 90 бригадирнуудые ба 102 трактористнуудые бэлэдхэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Һургуулиин отличнигууд М. Жилин, М. Дадуев гэгшэд «С—80» гэжэ тракторай моторые практическа занятиингаа үедэ шудалжа байна.

Ф. Моринецын фото.

Хангалтагүй хүтэлбэриин хойшолонгууд

Хориин аймагай зарим колхозууд мүнөө жэлдэ орооһото культурануудай муу бэшэ ургаса ургуулаа. Гэбэшье, хуряалгын тон удаанаар, эмхи гуримгүйгөөр ябуулагдажа байһан дээрэһээ таряанай нилээд ехэ талмайнууд хуряагдангүй, орооһониинь айража ба гутажа байна. Октябриин 1-нэй байдалаар аймагай колхозууд таряанайнгаа талмайн оройдоо 63,7 процентые хуряагаа гэхэ гү, али 5300 гектар таряан үшөө хуряагдаагүй зандаа байна. Зарим колхозууд, жэшээнь Карл Марксын, Сталинай нэрэмжэтэ (Үдын сельсоведэй), Молотовой нэрэмжэтэ, «Родник» болон бусад колхозууд таряанайнгаа талмайн оройдоо 45—60 процентыень хуряагаа.

Ямар шалтагаанһаа иимэ байдал тохёолдооб? Хориин аймагай колхозууд таряагаа юундэ иимэ удаанаар хуряанаб? Олон колхозуудай правленинүүдэй, Хориин, Үдын МТС-үүдэй дирекцинүүдэй ба аймагай хүдөө ажахын таһагай хүдэлмэри эмхидхэл муутай байна. Хориин МТС-эй дирекциин (директорынь нүхэр Петренко, ахалагша механик нүхэр Базаржапов) гэмээр Ленинэй, Карл Марксын ба Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудай поли дээрэ хүдэлмэрилхэ комбайнууд тон муугаар заһагдаһан байгаа. Тэрэнэй эсэстэ элдэб техническэ дутагдалһаа боложо, тэдэ комбайнууд хуряалгын үедэ тон ехээр һаатана. Жэшээнь, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг «Коммунар» комбайн сентябриин 2-дохи хахадай турша соо аяар табан үдэр миин байгаа. Тиихэдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг комбайнер Цыренов таряа хуряалгын эхилһэнһээ хойшо мүнөө хүрэтэр оройдоо 40 гектар хуряаһан байха юм. Тэрэшэлэн комбайнернууд Бузин, Черных, Батуев гэгшэд оройдоо 80—100 гектар таряа хуряагаад байна.

Үдын МТС мүн лэ хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Комбайнернуудтаа техническэ туһаламжа МТС-эй дирекциин үгэдэггүй байһанай гэмээр Сталинай, Калининай нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай поли дээрэ хүдэлмэрилдэг комбайнууд саг үргэлжэ һаатана. Жэшээнь, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ сентябриин 21 ба 25-най үдэрнүүдтэ 3 комбайн гурбуулаа бүхэли үдэртөө миин байгаа. Тиихэдэ МТС-эй директор нүхэр Кравченкын обор нобшоор хүдэлмэрилдэг дээрэһээ һаяхан абтаһан самоходно комбайн МТС-эйнгээ усадьба соо 10 шахуу үдэр хэбтээ.

Колхозуудай правленинүүд ба аймагай хүдөө ажахын таһаг комбайнуудта найдаад лэ морин жаткануудые хүдэлмэридэ табихын түлөө оролдоногүй. Аймагай колхозуудай 55 жаткын оройдоо 25-нь хүдэлмэрилнэ. Тиихэдэ Карл Марксын нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Баянов), «Путь Сталина» (түрүүлэгшэнь нүхэр Ширапов), Хориин сомоной Сталинай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Трунёв), Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Будажапов) колхозууд таряа хуряалгада нэгэшье жатка табяагүй. Гэхэтэй хамта, колхозуудай нилээд ехэ таряалан саһанда дарагдажа нэнгэһэн тула имагтал жаткануудаар хуряагдаха ёһотой байгаа. Гэбэшье, энээниие эндэхи колхозуудай ба аймагай хүдөө ажахын таһагай хүтэлбэрилэгшэд ойлгоногүй, хуряалгын бүхы машинануудые бултынь дүүрэнээр хэрэглэхын түлөө оролдоногүй.

Гадна, аймагай колхозууд намарай пар хахалалгые мүн лэ хангалтагүйгөөр ябуулна. Эндэхи колхозууд намарай пар хахалха түсэбөө октябриин 1 болотор оройдоо 30,5 процент дүүргээ. Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Байбородин) 400 гектар намарай пар хахалха түсэбтэй аад, оройдоо 15 гектар хахалһан байха юм. Тиихэдэ, Карл Марксын, Ждановай [...] рэмжэтэ, «Путь Сталина» ба [...] риин сельсоведэй Сталинай [...] рэмжэтэ колхозууд оройдоо 20—[...] гектар намарай пар хахал[...] «Красный партизан» колхоз (т[...] рүүлэгшэнь нүхэр Неверов) се[...] тябриин 25 болотор нэгэшье г[...] тар намарай пар халалаагүй ба[...] гаа.

Хориин МТС-эй харьяата к[...] хозууд намарай пар хахалал[...] илангаяа ехээр унжагайруу[...] Энэ МТС-эй нэгэшье трактор [...] ниндөө хүдэлмэрилнэгүй, мүн [...] гай уларилай мууһаа боложо, к[...] байнуудай һаатахада трактор[...] дынь намарай пар хахала[...] дээрэ табигданагүй. Намарай [...] хахалалгын хүдэлмэридэ за[...] колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд [...] харюусалгагүйгөөр хандана. Ж[...] шээнь, «Красный партизан» к[...] хозой түрүүлэгшэ нүхэр Нев[...] тракторна бригадада прицеп[...] гүүдые үгэхээ арсаһан, Моло[...] вой нэрэмжэтэ колхозой түрүү[...] шэ нүхэр Байбородин поли дээ[...] һээ соломо саг соонь хуря[...] абаха хүдэлмэри эмхидхээгүй б[...] ха юм. Ленинэй, Ждановай нэр[...] жэтэ болон бусадшье колхозууд [...] иимэ байдал үзэгдэнэ.

Аймагай хүдөө ажахын таһа[...] ба МТС-үүдэй агрономуудай [...] һөө хиналта, шалгалтын һул[...] табигдаһанай гэмээр олон кол[...] зуудта намарай пар хахала[...] агротехникэ бүдүүлигээр эбд[...] нэ. Жэшээлхэдэ, Үдын сомо[...] Сталинай нэрэмжэтэ ба «Родн[...] колхозуудай нилээд ехэ тал[...] дээрэ намарай пар тон гүйхэн[...] хахалагдаһан байна. Молото[...] Ленинэй нэрэмжэтэ болон бу[...] колхозуудай поли дээрэһээ со[...] мын хуряагдаагүй байһан т[...] трактористнууд тэрэниие то[...] гаража, намарай пар тон ехэ [...] һартайгаар хахална.

Хориин МТС-эй ба аймагай [...] дөө ажахын таһагай хүтэлб[...] лэгшэд бүхы тракторна па[...] намарай пар хахалалгада дү[...] нээр хэрэглэхын түлөө оролд[...] гүй, агротехникэ эбдэһэн ябд[...] нуудтай эрид шууд тэмсэл [...] гүй. Гэхэ зуура, Хориин МТС[...] муу хүдэлмэри тухай нэгэнтэ [...] шэ хэлсэгдэһэн байгаа. Т[...] ВКП(б)-гэй Хориин айком, а[...] гүйсэдком ба республикын хү[...] ажахын Министерство энэ МТС[...] хүдэлмэриие һайжаруулхын ту[...] юушье хээгүй.

Ургаса хуряалга ба нам[...] пар хахалалгые амжалтатай [...] наар ябуулжа байһан колхоз[...] Хориин аймагта яһала бии [...] Жэшээлхэдэ, Үдын сомоной [...] ровэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгш[...] нүхэр Баданов), «Гигант», «[...] мя», «Улаан Одон» колхоз[...] ажахын хүдэлмэринүүдые зүб[...] тааралдуулан ябуулһанай ба [...] лай эмхидхэл һайнаар табиһа[...] ашаар ургаса хуряалга болон [...] марай пар хахалалгые амжал[...] тайгаар түгэсхэжэ байна. Үд[...] МТС-эй комбайнернууд нүхэд [...] вицкий, Фадеев, Дондуков, К[...] бин, Борисов гэгшэд сезоно[...] түсэб үни дүүргээд, мүнөө [...] дынгөө абаһан уялгануудые б[...] лүүлхын түлөө тэмсэжэ б[...] Гэбэшье, түрүүшүүлэй дүй дүрш[...] ба үсхэлые ВКП(б)-гэй а[...] аймгүйсэдком, колхозууд ба М[...] үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй дэ[...] дэггүй, тэрээниинеь бүхы ко[...] зууд ба бригадануудай шада[...] болгохын түлөө оролдодоггүй [...] һанииь тон гэмшэлтэй.

Имагтал ажалай эмхидхэл [...] бөөр табижа, ажахын бүхы хү[...] мэринүүдые зүбөөр тааралду[...] ябуулһанай, бүхы машина за[...] гүүдээ үнлэр бүтээсэтэйгээр а[...] лаһанай ашаар ургаса хуря[...] ба намарай пар хахалалгые [...] дэлмэри ойрын үдэрнүүдтэ д[...] гэгдэхэ байна. Энээниие ко[...] зууд, МТС-үүд болон ай[...] хүтэлбэрилхы хүдэлмэрил[...] ойлгохоор болоо.

Д. Санжимиты[...]
«Бурят-Монголой [...]
газетын корреспо[...]

Багшанарай эдэбхи

Хэжэнгын аймагай Ленинскэ долоонжэлэй һургуулиин багшанар ба һурагшад занятиингаа һүүлдэ, мүн амаралтынгаа үдэрнүүдтэ Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой поли дээрэ гаража, таряа ба овощь хуряалгадань туһална. Һаяхан тэдэнэр 150 центнер хартаабха малтажа тушаагаа. Гадна тус һургуулиин багшанар таряанажалай бригадада недели бүхэндэ нэгэ дахин ханын газетэ, хоёр дахин «дайшалхы хуудаһа» гар[...] сана. Мүн уласхоорондын б[...] коммунизмын агуу ехэ барилг[...] тухай лекци, хөөрэлдөөн[...] колхознигуудай дунда үнгэр[...] ба һонирхолтой концертнууд[...] руулдаг байна. Залуу багш[...] Г. Эктман, М. Петрова, З [...] тина гэгшэд ниитын хүдэлм[...] эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Д. Дорж[...]

Профсоюзна организацинуудта эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриие һайжаруулха

VI областной профсоюзна конференциин тогтоолые хүтэлбэри болгон гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзна организацинууд гэшүүдэйнгээ дунда эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриие зарим тэды һайжаруулба. Энээнэй ашаар тэдэнэй гэшүүдынь олошорбо. Энэ жэлэй түрүүшын хахад соо хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай дундаһаа 385 хүн профсоюзай гэшүүд болоо. Профсоюзай хэдэн айкомууд, нютагай олон комитедүүд эмхи зургаануудайнгаа бүхы хүдэлмэришэдые, албахаагшадые профсоюзай гэшүүд болгон оруулаа. Тэдэнэй тоодо профсоюзай Зэдын айком (түрүүлэгшэнь нүхэр Дементьев), профсоюзай Хэжэнгын айком (түрүүлэгшэнь нүхэр Афанасьев) оролсоно.

Гэбэшье, профсоюзай зарим айкомууд хүдэлмэришэдые ба албахаагшадые профсоюзай гэшүүндэ оруулхын түлөө эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриие һулаар ябуулна. Сохом энэ шалтагаанһаа профсоюзай Сэлэнгын, Бичурын, Хориин айкомууд энэ жэлдэ профсоюзай гэшүүдтэ тон үсөөн хүнүүдые оруулһан байха юм. Эдэ аймагуудай профсоюзна эхин организацинууд хүдэлмэреэ ябуулхадаа профсоюзна эдэбхитэдтэ багаар түшэглэнэ. Профсоюзай айкомуудай, нютагай комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр хамаг хүдэлмэреэ өөһэдөө хэхые оролдоод, үйлэдбэриин зүблөөнүүдые, профсоюзай гэшүүдэй хамтын суглаануудые бэлэдхэхэ ба үнгэргэхэ хэрэгтэ профсоюзна эдэбхитэдые хабаадуулдаггүй, тэдэниие практическа хүдэлмэриин дүршэлтэй болгодоггүй байха юм.

Профсоюзай комитедүүдэй дэргэдэхи комиссинууд ехэнхидээ хүдэлмэрилнэгүй. Тэдэ комиссинууд хадаа хүдэлмэриин түсэб табидаг болобошье, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө оролдоногүй. Жэшээлхэдэ, профсоюзай Хориин айкомой (түрүүлэгшэнь нүхэр Дымбрылов) дэргэдэхи культурно-ниитын, ажаһуудалай ба салингай комиссинууд 9 һарын туршада ямаршье хүдэлмэри хээгүй байгаа. Мүн адвокадуудай республиканска коллегидэхи профсоюзай нютагай комитедэй дэргэдэхи комиссинууд ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэһэн байха юм. Культурно-ниитын, ажаһуудалай комиссинуудай түрүүлэгшын уялганууд нүхэр Вендрихтэ даалгагдаһан байгаа. Теэд нүхэр Вендрих тэдэ комиссинуудайнгаа нэгэнэйшье хүдэлмэриие һайнаар хүтэлбэрилнэгүй.

Профсоюзай айкомууд ба нютагай комитедүүд профсоюзай гэшүүдэй хамтын суглаанууд болон зүблөөнүүд дээрэ комиссинуудай хүдэлмэриин тоосоо шагнадаггүй, тэдэнэй хүдэлмэриин түсэбые баталдаггүй байха юм. Профсоюзай Бабушкинска райком, Тарбагатайн, Баргажанай, Хориин айкомууд энэ жэлдэ түсэбгүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Профсоюзай гэшүүдэй хамтын суглаа үнгэргэжэ, тэндэ эмхи зургаанайнгаа хүдэлмэриин шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ тон шухала. Гэбэшье, профсоюзай аймагуудай ба нютагуудай зарим комитедүүд 1950 оной декабрь соо болоһон тоосоото-һунгуулиин суглаануудһаа хойшо мүнөө болотор профсоюзна гэшүүдэй хамтын суглаа нэгэшье удаа үнгэргөөгүй байха юм.

Профсоюзай гэшүүнэй түлбэри суглуулха хэрэг эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриин нэгэ формонь болоно. Профсоюзай Кяхтын, Баунтын, Заиграйн, Түнхэнэй ба бусад зарим айкомууд гэшүүдэй түлбэри суглуулха 8 һарынгаа түсэб амжалтатайгаар дүүргээ. Гэхэ зуура, профсоюзай гэшүүнэй түлбэри суглуулгые Сэлэнгын айком (түрүүлэгшэнь нүхэр Бардышев) энэ жэлэй 8 һара соо оройдоо 43 процент, профсоюзай Зэдын айком (түрүүлэгшэнь нүхэр Дементьев) миил 41 процент дүүргэһэн байха юм. Мүн гэшүүнэй түлбэриие хэдэн һарын ба жэлэй турша соо зарим хүнүүдэй түлөөгүй байһан баримтанууд үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, ажалшадай депутадуудай Хориин аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь нүхэр Кудряшов профсоюзай гэшүүнэй түлбэриие олон һара соо түлөөгүй байха юм. Тарбагатайн аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Чебунин профсоюзай гэшүүнэй түлбэриие жэл соо, тус аймагай прокурор нүхэр Дмитриченко 7 һара соо түлөөгүй байха юм. Иимэ ябадал юун дээрэһээ гаранаб гэхэдэ, эмхи зургаануудай хүдэлмэришэдэй профсоюзай областной комитет ба тэрэнэй президиум хадаа профсоюзай гэшүүдэй түлбэриие суглуулха хэрэгые һүүлэй үедэ хинан шалганагүй.

Профсоюзай нютагай комитедүүдэй ба эхин организацинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулхын түлөө тэдэнэй түрүүлэгшэнэртэ хододоо зохихо туһаламжа үзүүлжэ байха, тэдэнэй хүдэлмэриин тоосоое шагнаха шухала.

Эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай областной комитет ба тэрэнэй президиум хадаа эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриие үшөө һайнаар табижа шадаагүй, профсоюзай хүтэлбэрилэгшэдэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые согсолхо хэрэг эрхилээгүй байһаар. Энэ жэл соо профсоюзай эдэбхитэдэй семинарнууд ба зүблөөнүүд тон үсөөн үнгэргэгдэһэн байха юм.

Эдэ ба бусад дутагдалнуудые дары усадхажа, профсоюзай организацинууд болбол эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриие һайнаар табиха, эмхи зургаанайнгаа ажабайдалда нүлөөгөө хододоо үзүүлхэ зэргэтэй.

Ц. Цыдыпов, гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл

Хэды болотор иимээр хүдэлмэрилхэ юм?

Иволгын аймагай түрүү колхо- ...уд адуу малаа амжалтатайгаар ...эбэрилжэ байна. Гильбэрын ...оной Ленинэй нэрэмжэтэ, мүн ...шовскиин нэрэмжэтэ ба бусад ...озууд мал үсхэбэрилхэ гүрэ- ...гөө түсэбые дүүргэһэн ба ...үлэн дүүргэһэн байха юм. «8-е ...рта» колхоз мал үсхэбэрилхэ ...эбөө үлүүлэн дүүргэхын тула зо- ...о хэмжээ абажа байна. Калё- ...ско сельсоведэй Ленинэй нэ- ...жэтэ колхозой һүнэй-товарна ...рмын хүдэлмэрилэгшэд һү һаал- ...жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлнэ.

Тэхэ зуура, түрүү колхозууд ...он фермэнүүдэй хүдэлмэриин ... дүршэл аймагай колхо- ...удай ба фермэнүүдэй шадабари ...огдоногүй. Жэшээнь, энэ кол- ...ой хүршэ — Молотовой, ...линай, Маленковой нэрэм- ...тэ, «Коминтерн» ба бусад кол- ...удай һүнэй-товарна фермэнүүд ...дэ үнеэн бүриһөө оройдоо ...—500 литр һү һаадаг байха ... Урданай маягаар түхеэрэгдэ- ...муу ба хүйтэн байрануу- ...дэ колхозуудай малнууд байл- ...а, тэжээлэйнь рацион элдэб ... болгогдон һэлгэгдэнэгүй. ...отовой нэрэмжэтэ колхозой ...ени (түрүүлэгшэнь нүхэр ...нов) ерэхэ үбэлжэлгын үедэ ...хай үнеэдтээ дулаан / байра ...хын тула мүнөө хүрэтэрөө ... хээгүй байһаар. Энэ кол- ...о малай байра шэнээр бариг- ...һаа байтагай, нэгэшье байра ...гданагүй. Тэрэшэлэн тугалай ...рануудые үбэлдэ бэлэдхэхын ... юушье хэгдээгүй байха юм. ...айнь олонхи байранууд ху- ...агүй дээрэһээ намарай бороо- ...ббтэржэ, тэдээн соонь үбдэг- ... шабар байдаг. Колхозой тү- ...эгшэ нүхэр Цыденов хадаа ...иа хуряалгын дүүргэгдээгүй ту- ...малай байра заһаха аргагүйбди» ...о хэлэдэг. Энэ колхозой хүтэл- ...эгшэд нёндондонойхидо орхо- ... мүнөө жэлдэ үбһэ тэжээл ...бэлэдхээбди гэжэ һанаагаа амаржуулаад, сабшаха газараи биишье һаань, үбһэ хуряалгын хүдэлмэрине зогсоожорхиһон байха юм. Гэхэтэй хамта, тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө оройдоо 31 процент дүүргэнхэй.

Тэрэшэлэн «1-е Мая» колхозой правлениин ба тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Загузинай гэмээр мүнөө жэлдэ малай нэгэшье байра бариг- даагүй. Малай байрануудые заһаха хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана. Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ колхозой правлениин анхаралаа багаар хандуулһанай гэмээр бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ түсэб оройдоо 28 процент дүүргэгдээд, хүдэлмэринь үни хада болюулагданхай. Ворошиловай, Маленковой, Андреевэй нэрэмжэтэ, «III пятилетка» болон бусад колхозууд малайнгаа үбэлжэлгэдэ тэрэшэлэн хангалтагүйгөөр бэлэдхэнэ. Дурсагдагша колхозууд малай байрануудые шэнээр барихын түлөө үнгэрэгшэ хабар, зунай үедэ юушье хээгүй байха юм. Мүн малай байрануудые заһабарилга дээрэ үсөөхэн дархашуул хүдэлмэрилнэ. Тиимэһээ мал үбэлжүүлхээр бэлэн болгогдоһон нэгэшье байра эдэ колхозуудта мүнөө дээрээ үгы байна. Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Шубин шубуунай байра бариха гэжэ хабар эртэ байхаһаа хойшо найдуулһан аад, тэрээнээ мүнөө хүрэтэр дүүргэжэ шадаагүй.

Тэрээнһээ байтагай аймагай зарим колхозууд мүнөөнһөө малаа үхүүлжэ эхилээ. Жэшээнь, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-гэй хүдэлмэрилэгшэдэй гэмээр 13 тугал үхөө.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые үдэр бүри хүтэлбэрилхэ ба шалгажа байха уялгатай аймагай хүдөө ажахын таһаг дурсагдаһан бүхы дутагдалнуудые һанаа амархан тэсэжэ, тэрээнии усадхаха хэмжээнүүдые абанагүй.

Б. Гаврилов.

Малайнь байранууд һандархай

Кударын аймагай Ленинэй нэ- ...жэтэ ба «Заря» колхозууд үн- ...гшэ жэлдэ тэжээл багаар бэ- ...эһэн, малай байрануудые муу- ... түхеэрһэн дээрэһээ олон мал ...луулаа. Энэ шалтагаан- ... боложо тус колхозууд мал- ...ые хүгжөөхэ түсэбөө мүнэө ...дуулжа байна. Жэшээнь, ...» колхоз 800 гаран эбэртэ ... малтай байха аад, 400 үхэр- ... мянга шахуу хони дутуутай ... Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ ... мал үсхэбэрилхэ түсэбөө ...рэнэгүй.

...тынгээ малажалые амжал- ...аар хүгжөөхын тула эдэ ...озууд малдаа дулаан байра ...рхэ ёһотой байгаа. Малай ... бариха тухай асуудал суг- ...уд дээрэ олон дахин хэлсэ- ... һаа, тус колхозуудай хү- ...рилэгшэд Хлебников ба ...ев гэгшэдэй хайхардаггүй дээрэһээ энэ хэрэг бодотоор бэелүүлэгдээгүй байшоо.

«Заря» колхоз һүүлэй 6—7 жэл соо малай нэгэшье һайн байра баряагүй юм. Мүнөө хуушан байрануудынь һандаржа, орой, хана муутай болонхой, шэбхэ шоройдоо дарагдашанхай. Хүдэлмэриинь моридой байра үшөө муу.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо малай 4 байранууд мүнөө хүрэтэр заһабарилагдаагүй, хушалтагүй шэгээрээ байна. Энэ колхоз үшөө 1949 ондо малай нэгэ байра барижа эхилһэн аад, мүнөөшье хүрэтэр дүүргээдүй байһаар. Тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дагбаев, парторганизациин секретарь нүхэр Ранжуров гэгшэд таряа хуряалга дүүргэһэн хойноо малай байра түхеэрхэ һанаатай байна. Иигэжэ ээлжээнэй ёһоор хүдэлмэреэ ябуулха болоо һаа, үбэлэй хүйтэндэ дээрээ ортохоёо! байна.

Г. Дашиев.

КОЛХОЗОЙ САД ТУХАЙ

Иван Владимирович Мичурин сад тарилгые Сибирь худар дабшуулхын тула ехэ юумэ хэһэн байна. Хэрбээ Сибирьтэ сад тарилгые хэдышье бэлигтэй хүнэй эрхилээ һаань ганса хүндэ хүсэ хүртэхэгүй, энэ хэрэгтэ арад зониие олоор хабаадуулжа шадаад байгаа һаа амжалта туйлагдаха байна гэжэ эрдэмтэ хэлээ һэн.

Сад тарилгые ороной зүүн районуудта, тэрэ тоодо Сибирь худар дабшуулха гэһэн И. В. Мичуринай хүсэл эрмэлзэлгэ бэелүүлэгдэбэ. Манай эндэхи эрхэ байдалда сад тарилгые хүгжөөхэ тухай бодото баримтань Бичурын аймагай «Красное знамя труда» колхозой сад болоно. Арбаад гаран жэлэй саада тээ энэ колхоз 16 гектар сад тариһан байгаа. Тэрэнь мичуринец-садовод И. Б. Петровой хүтэлбэри доро үрэжүүлэгдэжэ байна. Энэ сад мүнөө үрэ жэмэс үгэдэг болонхой. Тэндэ ранеткэ гэжэ сортын яблока ба бусад элдэб жэмэсүүд ургана.

Энэ жэлдэ садайнь зарим сортын модод 60—100 хүрэтэр яблока үгэһэн байна. Нэгэ яблокынь хэмжээ 100—150 ба дээшэ грамм хүрэһэн байха юм. Зарим яблониинь эшэ 50 ба дээшэ килограмм ранеткэ үгөө.

Сад соонь канадска вишни ургана. Гектар хахад талмай дээрэ зэдэгэнэ үрэжүүлэгдэнэ. Тэрэнь амтатай һайн жэмэс үгэдэг юм.

Нүхэр Петров гансахан өөрынгөө колхозой сад хүгжөөхын түлөө хүдэлмэрилдэг бэшэ, мүн элдэб үрэ жэмэстэ ба зэрлиг мододые ургуулжа, аймагайнгаа колхозуудые хангадаг байна. Колхознай гансахан тарилгын материалһаа 6000 шахуу түхэригэй олзо оруулаа гэжэ нүхэр Петров хөөрэнэ. Мүнөө жэлдэ вишни, зэдэгэнэ, шара акаци гэхэ зэргын тарилгын материалнуудые бэлэдхэжэ худалдаба.

Сад хадаа колхозуудай ниитын ажахые культурнаар ябуулха, советскэ хүнүүдэй материальна ажана тэниглэн байдалай хэмжээе дээшэлүүлхэ ябадалда ехэ удхашанартай.

Гэбэшье, дурсагдаһан колхозой хүтэлбэрилэгшэд сад тухайгаа анхарал багаар табина. Сад соогоо адуу мал бэлшээнэ. Садайнь хашаа задагай. Мододойнь гэшүүһэнүүд тайрагдадаггүй, эшэнүүдые сагаадалга, буртаг үбһыень түүлгэ гэхэ мэтын хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Садайнгаа ургаса хуряалгада хүнүүдые үсөөнөөр табина. Жэмэсээ хэхэ тусхай амһартагүй дээрэһээнь, ургаһан жэмэсынь эшэдээ удаан байжа, унадаг байна. Энэ дутагдалаа хараада абажа, ерэхэ жэлдэ бүри баян ургаса абахын түлөө колхозой хүтэлбэрилэгшэд оролдохо зэргэтэй.

В. Тюменцев.

Томодхогдоһон колхозууд автомашинануудые абана

Хориин аймагай Калининай, Молотовой ба Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозууд ГАЗ—51 маркын автомашинануудые худалдан абаба.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 5 автомашинатай болоод, мүнөө шэнэ гараж бариха модо бэлэдхэжэ байна.

Г. Очиров.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын үрэ-жэмэсэй туршалгын станциин хүдэлмэрилэгшэд Е. Вторушина ба Т. Новоселова гэгшэд «ранеткэ» яблока суглуулжа байна.

З. Веснинагай фото.

Хоца НАМСАРАЕВ.

Бурят ороной жэмэс

Оюун бэлигэй уран мэргэн эрдэмээр
Ургаса жэмэсэй урданай ёһо хубилба.
Ажалай эзэд арадай баатар габьяагаар
Агаарта дэлхэй алим жэмэсээр дэбэрбэ.

Армени, Грузиин агалаг садай сэсэгһээ
Алтан тооһон аяар эндэ сасарба,
Болбосон эдир Бурят-Монгол оронһоо
Бодотой шэнэхэн буурсаг жэмэс бойжорбо.

Ягаан улаахан яагаа һайхан үнгэтэйб,
Ямар тогтом шэнэ янзын түхэлтэйб,
Гүн тунгалаг Грузиин ороной баабайтайл,
Гүнзэгы баян бурят ороной эжытэйл.

Урихан хабарай уураг наранай шарамсаар
Уяхан эшэнь урган найган намаалдаг
Уулын түргэн горхо голой урдамсаар
Оожом үрэеэ угаан заһан ундалдаг.

Далитай ногоон намаа хэдэрэн наадажа,
Далбан сагаан сэсэг барин далладаг,
Хуба шарахан хурдан зүгы жиигажа
Хуби заяандань хушуу холбон дууладаг.

Намар зунай нарата үдэр хараа һаа
Намаа соогуурнь алтан мүшэд ялардаг,
Үдэшын тунгалаг агаар соогуур ябаа һаа
Үнгын һайхан үнэр хангал анхилдаг.

Уяхан эшэнүүд уурал мүнгэн хюруугаар
Уран гоёхон намаа набшаа һэлгэдэг,
Номхон зантай нойроо тэбэрэн дурлаһаар
Номин хүхэхэн нюдөө анин нойрсодог.

Сагаан булган саһан хүнжэл дулаахан,
Сайбар борохон сабдаран жабар арюухан,
Үбэлэй шэрүүн үдэр һүнинүүд үнгэрдэг,
Үрэжэл шэмэеэ үлүү ехээр бэхилдэг.

Зэрлиг дошхон зэбүүн дэлхэйн байгаали
Зээрэг зангаа мартан шэнээр хубиланхай,
Эрдэм ухаанай элитэ мэргэн һургаали
Эгүүридэ өөрэйм эрдэм гэжэ этигэнхэй.

Сэнгэлиг һайхан сэсэглиг Бурят оромнай
Сэсэг жэмэсээр һалбаран һайханаар бадаранхай
Сээжээр дүүрэн сэдьхэл соохи баярнай
Сэгээн сэлмэг агаар нэбтэ зэдэлэнхэй.

Ургасын аймагай орёо далда нюусануудай
Оньһо шэжэмээ олдоо үды хаалгые
Оюун бэлигэй уран булад түлхюурээр
Сродой суута Мичурин танижа чээгээ һэн.

Түмэр хуудаһа түүхын үзэгөөр хэблүүлһэн.
Түрүү шэмэтэ алим жэмэс ургууһан,
Мичурин тухай миллион дуунууд ханхинанал,
Миллион жагсал тэрэнэй замаар алхалнал.

ЯҺАНАЙ-ТУБЕРКУЛЁЗНО САНАТОРИ

Бүхы Сибирь ба Дальна Востогто яһанай-туберкулёзно санатори анха түрүүн манай Бурят-Монголой республикада 1927 ондо нээгдэһэн юм. Тус санатори үе мүсын, яһанай ба булшархайн туберкулёзой хүндэ формонуудые эмнэхэ зорилготойгоор «Аршан» гэжэ курортын база дээрэ байгуулагдаа һэн. Зүгөөр, түрүүшын үедэ байра байдалай талаар хүсэд түбхинөөгүй дээрэһээ миил 30 койкотой байгаа, саашадаа түргэнөөр үргэдэн хүгжэжэ, койконуудайнь тоо олошороо, мүн техническэ эрхим һайн түхеэрэлгээр хангагдаа.

Энэ санатори үзэсхэлэн гоё газарта байдаг юм. Саянай үндэр хаданууд хойто зүгэй хүйтэн һалхинһаа тэндэхи оршон тойрониие халхалдаг байна. Эндэ үбэл намартаа сагай уларил наратай сэлмэг ба урин зөөлэн. Жэшээлхэдэ, 1951 оной январиин 27-до санаториин байшангай веранда дээрэхи метереологическа будка соо тодхогдоһон термометр 2,6 градус хүйтэниие харуулаа һэн. Мүн зунай түлэг үедэ бүгшэм халуун болодоггүй. Иимэһээ түхэреэн жэл соогоо газаагуур тунгалаг сэбэрхэн агаарта ябахадань, үбшэнтэндэ таарамжатай зохид байдаг. Гадна, кальций ба бусад шухала зүйлнүүдээр баялиг тула туберкулёз ба хото гэдэһэнэй үбшэ аргалхада айхабтар туһатай минеральна булагууд эндэ олон бии юм. Байгаалиин иимэ аятай зохид оршон байдалда ортопедическэ ба хирургическа аргануудые тусхай гурим баримталан хэрэглэхэдэ яһанай туберкулёз түргэнөөр ба һайнаар эдэгэдэг байна. 1927 онһоо эхилээд 1947 он хүрэтэр эндэ, үбшэнтэн бүхэниие хоёр жэлһээ доошо бэшэ саг соо байралуулжа аргалдагшье һаань, олон хүнүүд эдэгээгдээ. Үни удаан саг соо огто аргалагдаагүй, ужаһан үбшэниие эмнэхэдэ угаа хүндэ байдаг. Тиимэ үбшэниие һая захалжа байһан үедэнь үрдижэ аргалуулха хэрэгтэй. Мүнөө бүхы аймагуудта туберкулёз аргалха медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд эльгээгдэһэн ба олонхи аймагуудта ренггенокабинедүүд тогтоогдоһон тула, яһанай туберкулёзые дары сагтань эдиргүүлжэ эмнэхэ бүхы арга боломжонууд бии болонхой.

1952 оной июль һарада тус санаториин тогтоһоор 25 жэлэй ойгүйсэхэнь. Энэ турша соо санаториин бүхы коллектив горьтойхон амжалтануудые туйлаһаниинь мэдээжэ. Хэдэн зуун хүн эндэһээ эдэгэн гараад, мүнөө һургуулинуудта һуралсажа, ажал хүдэлмэридэ хабаадалсажа байна. Теэд имагтал манай орондо партии ба правительствын анхарал оролдолгын ашаар үбшэнтэниие хүсэд һайнаар, түлөөһэгүйгөөр эмнэхэ условинууд байгуулагданхай.

Мүнөө тус санаториин медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив ажал-ябуулгынгаа шанар ба культурые улам һайжаруулжа, 25 жэлэйнгээ ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха зорилготойгоор ажаллажа байна.

А. Булгатов.

Германска Демократическа Республикын хоёр жэлэй ой

...манска Демократическа Рес- ...кын тогтоһонһоо хойшо хоёр ... ой 1951 оной октябриин 7-до ...ээ. Энэ республикын тог- ...хадаа немецкэ арадта ба ...хүн түрэлтэндэ угаа ехэ уд- ...ртай юм. Германска Демо- ...ческа Республикын байгуу- ...тай хамта немецкэ арадай ...дадда тон шэнэ үе нээгдээ. ...кэ арад өөрынгөө ороной ...э анха түрүүн бодото де- ...тическа гүрэн байгуулаа.

...манска Демократическа Рес- ...кын президент Вильгельм ... ба премьер-министр Отто ...вольдо эльгээһэн амаршал- ...елеграмма соогоо И. В. ...энэ түүхэтэ актын удхаша- ...үндэрөөр сэгнэһэн байна. ... демократическа, эб най- ...да дуратай Германиин һуу- ...бихадаа, — гэжэ И. В. ... заагаа һэн, — таанар ...гээ хамта бүхы Европодо ... агуу ехэ хэрэг хэжэ тэрэ- ...а бэхи эб найрамдалые ... байнат».

...н мандажа байгаа хоёр ...оо Германска Демокра- ... Республика политическэ, ...ческа ба культурна ажа- ...й бүхы һалбаринуудта ехэ ...нуудые туйлаа. Эб най- ...а дуратай политика шууд ...улһанайнгаа ашаар залуу ...ика болбол уласхоорондын ...ическа олониитэдэ гүнзэ- ... хүндэлүүлжэ, эб найрам- ... ба демократиин лагерьта ...һурияа эзэлээ.

...манска Демократическа Республикын экономическа амжалтанууд эб найрамдал сахиха хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри болоно. Германиин Социалистическэ Единэ партиин ба арадай правительствын хүтэлбэрээр республикын ажалшад амгалан сагай промышленностиие ба хүдөө ажахые үзэгдөө дуулдаагүй эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүгжөөжэ байна.

Немецко-советскэ хани барисаанай общество Дрезден городто эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Обществын гэшүүд выставкэнүүд ба литературна вечернүүдые эмхидхэнэ, лекцинүүдые уншана. Кружогууд байгуулагдажа, тэндэ ород хэлэ, ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс, Советскэ Союзай түүхэ шудална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ород хэлэ шудалха кружок.

ТАСС-эй фотохронико.

1949—1950 онуудай арадай ажахын хоёржэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэнэй ба үлүүлэн дүүргэһэнэй удаа республикын ажалшад арадай ажахые хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб бэелүүлжэ эхилбэ. Тэрэ түсэбые Германиин Социалистическэ Единэ партиин гурбадахи съезд дурадхажа, республикын Арадай палата баталан абаһан байна. «Энэ табанжэлэй түсэб,—гэжэ республикын премьер-министр Отто Гротеволь тэмдэглэнэ, — эб найрамдалда дуратай, демократическа Германиие байгуулхын түлөө тэмсэлэй агууехэ түсэб мүн».

1950—1955 онуудай табанжэлэй түсэб хадаа промышленна продукциие 1936 онтой сасуулбал хоёр дахин ехэ болгохо, капиталовложениие ехээр ургуулха, хүдөө ажахыда таряанай ургасые ба малажалай ашаг шэмэ үгэлгые саашадань дээшэлүүлхэ гэжэ хараална. Табанжэлэй түсэбые дүүргэлгэ хадаа ажалшадай материальна байдалые улам һайжаруулха гээшэ. 1955 ондо салин хүлһэнэй ниитэ фонд, 1950 онойхитой сасуулбал, 137 процент болохо юм. Арадай доход 1950 онойхиһоо 60 процентээр дээшэлхэ байна.

Республикын арад ниитэ болбол немецкэ арадта онсо шухала удхашанартай энэ түсэбые ехэ зоригжолтойгоор бэелүүлжэ оробо. 1951 оной нэгэдэхи кварталда промышленна продукцинь үнгэрһэн жэлэй нэгэдэхи кварталтай сасуулбал, 22 процентээр ургаа. 1951 оной хоёрдохи кварталда промышленна продукци үйлэдбэрилгын түсэб 107 процент дүүргэгдээ. Промышленна продукциин хэмжээниинь 1950 оной хоёрдохи кварталайхиһаа 25 процентээр ехэ байба. Одер дээрэхи Фюрстенбергдэ баригдажа байгаа табанжэлэй гигантын — «Ост» гэжэ металлургическа заводой түрүүшын доменно пеэшэн болзорһоо урид һаяхан ашаглалгада оруулагдаба.

Арадай ажахые хүгжөөлгэдэ үйлэдбэриин эдэбхитэдэй гайхамшагта хүдэлөөн ехэ үүргэ дүүргэнэ. Немецкэ хүдэлмэришэд болбол Александр Чутких, Лидия Корабельникова, Павел Быков болон бусад советскэ түрүүшүүлэй ба уралан нарижуулагшадай дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэнэ.

Республикын хүдөө ажахыда ехэнүүд амжалтанууд туйлагдаа. Газарай реформо хэгдэжэ, таряашадта 3.147 мянган гектар газар үгтэһэн юм. 1950 ондо суглуулагдаһан ургаса 1934—38 онуудайхида хүрэһэн ба заримдаа тэрээнһээ дээшэлһэн байна. Мүнөө жэлдэ машинно-тракторна станциинуудай тоо 540 болохо, тиихэдэ тракторнуудай тоо 44 процентээр олошорхо юм (1950 оной һүүл багта 11.668 тракторнууд бии байгаа һэн).

Хүн зоной ажабайдал үдэрһөө үдэртэ һайжарна. Германска Демократическа Республикын правительство ажалшадай материальна һайн байдал тухай хододоо һаналаа табижа, юумэнэй сэнгые 8 удаа химдаруулһан байна. Хүдэлмэригүйдэлгэ бүримүһэн усадхагдаа. Элдэб янзын мэргэжэлэй ажалшадай салин хүлһэн ехээр ургаа. Гэгээрэлдэ, элүүрые сахилгада, наука, искусство гэхэ мэтые хүгжөөлгэдэ ехэ зөөри һомологдоно.

Германска Демократическа Республикын тогтоһонһоо хойшо тэрээндэ СССР бүхы талын туһаламжа үзүүлнэ. Репарационно түлбэриин үлэһэн суммын 50 процентые хороохо тухай Советскэ правительствын мэдээжэ шиидхэбэриие немецкэ арад ехэ баяр баясхалантайгаар угтаа һэн. Республика болбол СССР-тэй ба арадай демократиин оронуудтай адли тэгшэ эрхын ба хоёр талын аша туһын принципүүд дээрэ үндэһэлһэн худалдаа наймаанай бүхэ холбоо байгуулаа. Энэнь немецкэ амгалан сагай экономикые хүгжөөхын тулада онсо ехэ удхашанартай юм. 1950 оной сентябрьда республикань экономическа харилсан туһалалсалгын Совет абтаһан байна. 1951 оной хоёрдохи кварталда республикын гадаадын худалдаа наймаанай эрьесэнь үнгэрһэн жэлэй хоёрдохи кварталтай сасуулхада 188,4 процент болоһон байба. Тиихэдэ республикын гадаадын бүхы худалдаа наймаанда СССР-эй ба арадай демократиин оронуудай хубинь 80 гаран процент болоо.

Германска Демократическа Республикын амгалан экономикын урган һалбаржа байхадань, Баруун Германида тад ондоо байдал харагдана. Тэрэниие маршаллизацилһанай ба американска монополинуудай колони болгоһоной эсэстэ, боннско «гүрэнэй» зэбсэгжэлгэ ехээр хэжэ байһанһаа боложо промышленностиин амгалан үйлэдбэриин һалбаринууд улам бүри ехээр хороогдожо, хүдөө ажахынь кризистэ орожо, арад ниитын үгырэлгэ ехэдэжэ байна. Баруун Германиин гадаадын худалдаа наймаан хадаа американо-английска империалистнуудай дээрмэдэлгын зорилгые хангаха хэрэгтэ бүримүһэн хэрэглэгдэнэ. Эдэ империалистнууд боннско «гүрэниие» экономическа һандаралай туйлда хүргөөд байна. Ганса 1950 ондо Баруун Германиин гадаадын худалдаа наймаан 3 миллиард маркын дефицитэй байба. Тэрэнэй хахалһаа ехэнь Америкэдэ хүртэнэ. Хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 3 миллион болоо. Ганса 1950 ондо ажалшадай бодото салин хүлһэн 14 процентээр доо-
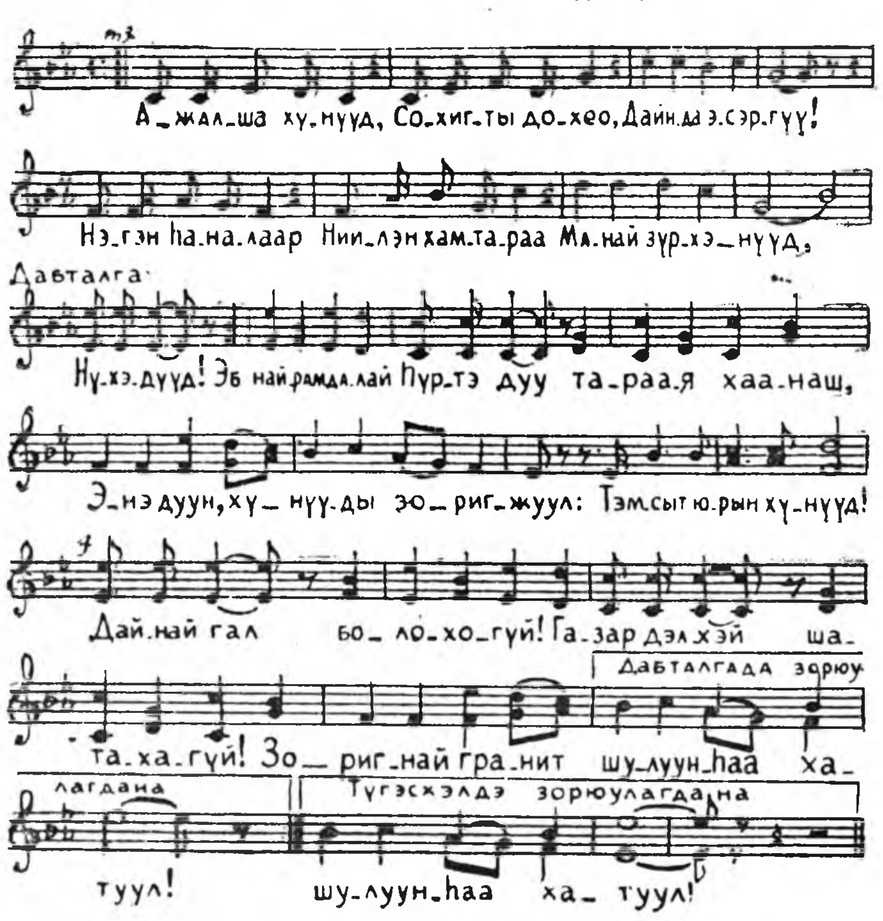
(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Үгэнь А. ЖАРОВАЙ. Хүгжэмынь С. ТУЛИКОВАЙ

Оршуулгань Д. ЖАЛСАРАЕВАЙ.

Сэдьхэл доһолгомо хүсэтэйгөөр ба эрэлхэгээр, дуулаха.

1. Ажалша хүнүүд,
Сохигты дохёо,
Дайнда эсэргүү!
Нэгэн һаналаар
Ниилэн хамтараа
Манай зүрхэнүүд.

Дабталга:

Нүхэдүүд! Эб найрамдалай
һүртэ дуу тараая хаанаш.
Энэ дуун, хүнүүды зоригжуул:
Тэмсыт юрын хүнүүд!
Дайнай гал гарахагүй!
Газар дэлхэй шатахагүй!
Зоригнай гранит-шулуунһаа
хатуул!

2. Дайсадай дахяад
Бодохогүйн түлөө
Арадууд жагсаа.
Баатарлиг хүсөөр
Бүхэжэг мүнхөөр
Хани барисаан.

Дабталга:

3. Ажалай тугы
Хиидхэнэ батаар
Тоогүй хүсэнүүд
Бидэнэй туяа
Түүхэтэ маяк
Кремлиин одонууд.

Дабталга:

Уларилые шэнжэлэгшын тэмдэглэл

НАМАР

Октябрь һарада алтан намар болодог. Энэ жэлэй намар үшөө дүүрээдүй. Улаангир, бургааһан, нохойн хоншоорой эшэ гэхэ мэтын модонуудай набша унаһаар. Октябрийн түрүүшын хахадта зарим сэсэгүүд һалбардаг.

Алтан намар октябрийн тэн багаар дүүрэдэг, гэбэшье хада уулануудаар иимэ намар һарын эсэстэ дүүрэдэг байна. Тиигээд гүнзэгы гэхэ гү, али нюсэгэн намар ородог.

Октябрийн эхеэр галуун, нугаһан, хун болон бусад шубууд дулаан орон худар ошодог юм.

Энэ һарын эхин хахадта дулаан үдэрнүүд тохёолдодог, агаарай температура 15 градусһаа дээшэ болодог байна. Хээрэ талаар эрээн соохор эрбээхэйнүүд ба бусад хорхой шумуулнууд дахин бии болодог. Һарын хоёрдохи хахадта түрүүшын саһан ородог, гэбэшье, удаан байнгүй хайлашадаг байха юм.

Омуль заганһан түрьһээ хаяхын тула Байкалһаа гаража, Сэлэнгэ болон бусад голнуудые үгсэнэ.

Октябрийн хоёрдохи хахадта хүйтэржэ, газар хүрдэг. Тэрэ хүрэтэр соломын ууур хахалалга дүүргэгдэхэ ёһотой.

Мүн энэ һара соо боро гүрөөһэ, хүдүү, һойр агнахада болохо. Һарын һүүлээр хэрмэнэй агнуури эхилхэ байна.

Октябрь һарын һүүлээр бишыхан горход хүрэжэ эхилдэг юм. Мүнөө үедэ колхозууд хүрьялгынгаа хүдэлмэриие дүүргэжэ, үрһээ хааха ба хартаабха, овощьһо убэлэй дулаан байрада оруулха эрэтэй. Октябрийн түрүүшын арбан хоног соо сад тарилга үнгэргэгдэдэг. Энэ үедэ үрэ жэмэстэ ба зэрлиг модо тарилга дүүргэгдэхэ байна. Мүн малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгэ дүүргэгдэхэ ёһотой.

И. Котов.

Болгарида үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхана

СОФИЯ, сентябрийн 29 (ТАСС). Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхаха талаар ехэ хүдэлмэри Болгарийн Арадай Республика дотор хэгдэжэ байна. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхаха курсанууд городууд ба тосхонуудта эмхидхэгдэжэ, тэдэнэйдэ олон арбаад мянган ажалшад һуралсана.

Болгарида арадай-демократическа засагай тогтоһон үе соо үзэг бэшэг мэдэхэгүй ба бага мэдэхэ хүнүүдтэ зорюулагдаһан курса 197 мянган хүн дүүргэһэн байна. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхаха курсануудта энэ оной октябрийн 1-нээ 160 мянган хүн һуралсажа эхилхэ байна. 1953 оной эсэстэ тус орон дотор үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал бүрин усадхагдаха юм.

Тобшо мэдээсэлнүүд

◆ Гансахан энэ жэлдэ профсоюзудай путевконууд Болгарийн амаралтын-байшангуудта 5.500 хүдэлмэришэд зунайгаа амаралта үнгэргэбэ.

◆ Венгерскэ телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, эб найрамдал хамгаалха католическа комитет үсэгэлдэр Будапештдэ священнигүүдэй ниитэ-венгерскэ конференци зарлаба. Эб найрамдал хамгаалха нютагай комитедүүдые түлөөлһэн 250 гаран делегадууд конференцидэ хабаадаа.

◆ Демократическа хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө Баруун Австрида американскэ сэрэгүүдэй маневрнүүд болоожо байна, тэдэнь австрийска жандармериин ехэ отрядуудтай хамтадаа хэгдэнэ. Вельсын район хадаа маневрнүүдэй центр болобо.

◆ Пресс Ассошиэйшн агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Дэнлоп Раббер компани» гэжэ компаниин № 1 заводой 1.000 хүдэлмэришэд Ковентридэ (Англи) октябрийн 3-най үдэр забастовко соносхоһон байна. Эсэргүүсэн бодоогшод салин хүлһэ дээшэлүүлхые эрижэ. Урда Уэльсэдэ автобусуудай 1200 жолоошод ба кондукторнууд октябриин 4-дэ хүдэлмэрэ зогсообо.

◆ Пресс Ассошиэйшн агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Гламорганширай (Англи) шахтануудай нэгэнэй 500 шахуу горнягууд саанин хүдһэ дээшэлүүлхэ ба ажалай условинуудые һайжаруулха эрилтэ табижа, октябрийн 3-да забастовко соносхобо.

◆ Болгарска телеграфна агентствын дамжуулһанай ёһоор, болгари-ородой ба болгаро-советскэ хани барисаанда зорюулагдаһан поэмэнүүдэй, рассказуудай ба бусад зохёолнуудай сборник — «Хани барисаанай нон» Софиида хэблэгдэжэ гараа.

◆ Патиала княжествода, мүн Зүүн Пенджабай (Инди) княжествонуудай союзда газарай түлөө тэрьяашадай тэмсэл шангадаа гэжэ «Индиан Ньюс кроникл» газетэ мэдээсэнэ.

(ТАСС).

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, октябрийн 5. (ТАСС). Бүхы фронтнуудай дээрэ корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайдуулагшадай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдэй ба лисынмановска сэрэгүүдэй шэрүүн шангаа добтолгонуудые гэдэргэнь сохижо үргэлжэлээд, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикин Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Центральна ба зүүн фронтнууд дээрэ Арадай армиин соединенинүүд хадаа һүүлэй хэдэн үдэрэй турша дотор авиацин, танкнуудай ба артиллериин халха доро Ионьчхоньһоо, Чхолвоньһоо, Кымхваһаа урдуур, Янгуһаа ба Иньжеһээ хойгуур Арадай армиин хамгаалалтын лининүүдые сүмэлэн гарахые нэдэһэн дайсанай үсэд шанга добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёо.

Американо-английска интервенционистка сэрэгүүдэй ээлжэгдэһэн районуудта дайлалдажа байгаа партизанска отрядууд дайсанда эсэргүү тэмсэлээ эдэбхитэйгөөр болгоожо байна. Шэрүүн шанга байлдаануудай үеэр партизанска отрядууд Кваньян городые сулөөлөө.

Октябрийн 5-да Арадай армиин зенитнэ артиллери ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад ороной хойто талын амгалан хүн зониие зэрлиг муухайгаар бомбодоһон ба буудаһан дайсанай 7 самолёт унагаагаа.

Советскэ сэрэгшэдэй хүүрнүүдые доромжолхо ябадалда эсэргүү протест мэдүүлнэ

ОСЛО, октябрийн 4. (ТАСС). Норвегийе сулөөлхын түлөө байлдаануудта наһа бараһан советскэ сэрэгшэдэй могилануудые усадхажа үгүйсхэлһөөр байгаа засагаархидай ябуулганиуудта эсэргүү протестын голосууд Норвеги дотор замханагүй.

Нарвик город шадарай районуудай хүн зон советскэ сэрэгшэдэй үгы болгоһон кладбищи дээрэ, Бейсфиорд гэжэ нютагта суглараһан байна. Тэдэнэр советскэ солдадуудай дурасхаалые бузарлаха ябадалда эсэргүү протест ба зэбүүрхэлээ мэдүүлбэ. Нарвигта гарадаг «Норландо арбойдерблад» газетэ энэ митинг тухай хэлэхэ зуураа, түмэр замай машинист Кристиан Эдварсен гэгшын хэлэһэн үгэ толилоо.

«Орёдоол хоёр жэлэй саана, — гэжэ Эдварсен хэлэбэ. — армиин дээдэ тушаалта түлөөлэгшэд, губернатор ба бусад хүнүүд советскэ солдадууд тухай дурасхаал мүнхэдөө байха юм, тэдэнэй аша габьяань үхэшэгүй мүнхэ юм гэжэ байжа шанга шангаар хэлэһэн юм. Тэд мүнөөдэр юу харанабибди? Могилануд доромжолэгдоно, хагартай адли болгогдоно. Энэ бузар хэрэг бэелүүлхэ тухай захиралта норвежецүүдһэе эшэ үндэһэтэй юм гэжэ этигэжэ шадахагүй байнаб, энэнь газаа талаһаа абтаһан байна».

КЭСОНДОХИ ХЭЛСЭЭНҮҮД ТУШАА

ПЕКИН, октябрийн 4. (ТАСС). Октябриин 3-да генерал Риджуэйдэ генерал Ким Ир Сенэй ба генерал Пын Дэ-хуэйн эльгээһэн бэшэгые пекинскэ радио дамжуулба.

Сентябрийн 27-до танай үгэһэн харюу абтаа гэжэ тэрэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ. Хэлсээнүүдэй газар һэлгэхэ тухай эрилтые бэшэг соогоо дахин табиһан байнат. Энэ дурадхал танай зүгһөө сентябриин 6-да табигдаһан ба сентябрийн 11-дэ манай үгэһэн харюу соо буруушаагдаһан байна. Танай эрилтэ үндэһэгүй гэжэ тоолоноби. Хэлсээнүүдэй Кэсондо болохые зүбшөөһэн байнат. Кэсониие нейтральна зоно гэжэ соносхохо тухай дурадхалые танай тала июлиин 13-да оруулһан байгаа. Хоёр талаһаа консультаци һэнэй һүүлээр, танай дурадхал һайшаагдаһан юм. Августын 1-дэ болоһон алдуүе тоодо абаагүй һаа, кэсонско зоның нейтралитет зүришэһэн тушаа гомодолнууд тэрэ үеһөө хойшо танай зүгһөө байгаагүй. Тэрэ алдуүе биденэр түргэнөөр ба тон харюусалгатайгаар шиидхэһэн байнабди. Августын 22-hoo эхилээд хэлсээнүүдые зогсоолго хадаа Кэсоной нейтральна зоные танай талын зүришэһэн ушарһаа лэ болоһон байна. Энэнь хэлсээнүүдые үргэлжэлүүлхэ аргагүй болгоо. Нэгэдэмэл Нациануудай сэрэгүүд Кэсоной нейтральна зоно зүришэбэ гэжэ танай талын мэдэрхэдэ, иимэ баримтануудта тон харюусалгатайгаар хандахаар бэлэн байнаба танай мэдүүлхэдэ, биденэр хэлсээнүүдые һэргээхэ гэжэ дары дурадхаһан байнабди.

Мүнөө Кэсонско хэлсээнүүдые дары һэргээхэ тухай, мүн ерээдүйдэ хэлсэе иигэжэ эбдэхэгүйн тулада Кэсоной нейтралитет тушаа нарин зүб хэлсээ заседани дээрэ болбосоруулха тухай асуудал табигдана. Энэ асуудал хадаа хэлсээнүүдэй газар хубилгаха тухай иимэрхүү шэнэ эрилтэнүүдые табиха зэргээр орёо хүндэ болгогдохо ёһогүй байна.

Кэсонско зоныг нейтралитедые танай талын зүришэһэн тулада, тэрэ нейтралитет бии болгохые таанар өөһэдөө дурадхаһан байгаа. Танай эрилтэтэй зохилдуулан, хэлсээнүүдэй газар хубилгаагдаа һаа, хэлсээнүүдые таһалдуулхые гү, али болюулхые танай талын хүсөө һаа, шэнэ зоные нейтралитедые дахин зүришөөгүй, хэлсээнүүдэй байдал улам муудахагүй юм гэжэ найдабар байжа болохо гү?

Танай буруу эрилтые занилта гэжэ хаража болохогүй һаа, хэлсээнүүдые улаарулха шэнэ шалтагаан олохо гэһэн һэдэлгэ мүн гэжэ тэрэниие тоолохо болохо байна.

Хэлсээнүүд тухай асуудалаар манай үнэн ба харюусалгата хараа болон бүхы дэлхэйдэ һайн мэдээжэ юм. Гэбэшье, манай тала хэлсээнүүдые һэргээхэ тухай асуудал гансаараа шиидхэжэ шадахагүй байна. Хэлсээнүүд тушаа танай талын хараа болон манай талынхин шэнги тиимэ үнэн ба харюусалгатай байгаа һаатнай, мүн биргүй асуудалнуудые табиха, дээрэлхүү зан гаргаха зэргээр бүхы хэрэгые орёо хүндэ болгоогүй һаатнай, хэлсээнүүдэй үедэ һайн дүнгүүд түйлагдахань лабтай гэжэ тоолоһойгоор харагдана. Дайнда хабадажа байгаа элдэб оронуудай арадууд тэдэ дүнгүүдые угаа ехээр хүлеэнэ.

Дээрэ дурсагдаһан зүйлэй үндэһөөр, биденэр болбол хоёр талын делегацинууд Кэсондо хэлсээнүүдые дары эхилхэ, Кэсоной нейтралитет тушаа нарин хэлсээ болбосоруулхын тулада, хэлсээнүүдэй ябаса хүргэдхэхэ зорилгоор энэ хэлсээ бээлүүлхын тулада шухала хэрэгтэй аппарадые хэлсээнүүдэй һэргээгдэһэнэй һүүлээр хэгдэхэ түрүүшын заседани дээрэ байгуулха гэжэ дурадханабди.

Дээрэ дурсагдаһан дурадхал абаха тухай танай талын зүгһөө манай талада мэдээсэһэн дары, манай холбооной офицернүүд хоёр талын делегацинуудай хоорондо хэлсээнүүдые Кэсондо һэргээхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэхын тулада, танай холбооной офицернүүдтэй уулзаха байна.

Корея руу японско офицернүүдэй эльгээгдэһэн тухай „Юманите“ газетын мэдээсэл

ПАРИЖ, октябрийн 4. (ТАСС). «Корея руу эльгээгдэһэн японско 200 офицернүүд (тэрэ тоодо хэдэн генералнууд) Ли Сын Ман гэгшын армиие командалхань» гэһэн гаршагтай статьяе «Юманите» газетэ толилоо.

Американска журналистнуудай абаһан мэдээнүүдэй ёһоор, американска сэрэгэй министерство 1951—52 онуудай турша дотор Корейдэхи американска сэрэгүүдые японско сэрэгүүдээр һэлгэхэ гэжэ хараалһан түсэб зохёогоо гэжэ тэрэ газетэ соонь хэлэгдэнэ.

«Корейдэхи дайнда японско сэрэгүүдые элсүүлхэ ба тэдэниие Азиин континент эльгээхэ ябадалда саг хэрэгтэй байһаниие хараадаа абажа, Ачесон ба сэрэгэй министерствын түлөөлэгшэд японско олон генералнууд ба офицернүүдые Корея руу түргөөр эльгээхыень Иосидада дурадхаба. Ушарынь, тэдэ генералнууд ба офицернууд сэрэгэй байдалтай танилсаха, Ли Сын Ман гэгшын сэрэгүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотой байна. Ли Сын Ман гэгшын армиин командованиин ба штабай «экспертнүүд» ба «советнигүүд» болгогдон томилогдоһон японецууд американска формо үмдэдэг ба Риджуэйн штабһаа һарадаа американска 150 доллар абана. Ли Сын Ман гэгшын армиие шалгахын ба арадай республикада талархадаг хүнүүдтэ эсэргүү тэмсэхын тулада «Хидака Кикан» гэжэ разведкын бүхэ агентнүүд Урда Корея руу эльгээгдээ.

Германска Демократическа Республикын хоёр жэлэй ой

(Түгэсхэл).

шоо ороо. Үргэн хэрэглэлэй товарнуудай сэн һара бүхэндэ шахуу хүндэржэ, налог ехэ боложо байна. Эзэмдэлгын эхилһэнһээ хойшо энэ жэлэй мартын һүүл хүрэтэр эзэмдэлгын баруунай засагуудта товар үгэлгэдэ ба тэдэниие хангалгада арадай доходһоо 32 миллиард марка гаргашалагдаа, (баруун гурбан гүрэнүүдэй задалжа абаашаһан предприятинуудай үнэ, хилын саана конфискацилагдаһан немецкэ эд зөөри, конфискацилагдаһан патентнүүдэй ба корабльнуудай үнэнь энэ тоодо ороногүй). Эзэмдэлгын гаргашануудай, тэрэшэлэн германска сэрэгэй машиные һэргээн байгуулгада гол тулэб хэгдэдэг гаргашануудай ургалтань Баруун Германиин ажалшадай үлэсхэлэн зоболонгые ба үгырэлые ехэ болгоно. Тэндэхи ажалшад хадаа боннско «канцлер» Аденауэрэй урбалтын политикада эсэргүүгээр, эб найрамдалай түлөө улам бүри эршэтэйгээр тэмсэдэг боложо байна.

Германска Демократическа Республикын хүн зон өөрынгөө правительствын эб найрамдалай дуратай политикые бүринһэн дэмжэнэ — Одер—Нейссе мүрэнүүдээр гараһан хилые — эб найрамдалай хилые демаркацилха тухай Польшотой хэгдэһэн договор, тус республикын хүршэ Чехословакитай баталагдаһан хэлсээн, эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ тухай Венгритэй, Румынитай ба Болгаритай хамтадаа хэһэн деклараци тус республикын эб найрамдалда дуратай политикые гэршэлнэ.

Германиин Социалистическэ Единэ партиие ба Гротеволиин правительствые тойрон нигтаар жагсаһан республикын ажалшад эб найрамдалай ба нэгэдэлэй түлөө тэмсэлдэ, Баруун Германида империалистнуудай хэжэ байгаа сэрэгэй бэлэдхэлдэ эсэргүү тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Германска Демократическа Республика болоһон арадай асуулгада хүн зоноой 99 гаран процент хабаадажа, тэдэнэй 96 процентнь Германие ремилитаризацилгада эсэргүү, 1951 ондо эбэй договор баталхые хүсэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Сентябрийн 15-да Арадай палатын онсо яаралта заседани дээрэ абтаһан резолюци ба немецкэ арадта хандаһан хандалга һүүлэй үеын эгээл шухала событи болобо. Германиин Арадай палата һанал хүсэлтэй ба эрмэлзэлгэтэй зохилдоно гэжэ энэ хандалга хэлэнэ: «Бүхы Германиин хүн зоной дундаһаа эгээл үргэн олониитэ дэмжэхэ, германска проблемые эгээл түргэнөөр шиидхэхэ эли тодо программа тэндэ дурадхагдана. Эдэ онсо шухала ушааннартай документнүүд Потсдамска хэлсээе баримталжа Германска Демократическа Республикын ба Баруун Германиин түлөөлэгшэдһөө ниитэгерманска зүблөө зарлаха уряалтайгаар боннско правительстводо ба бүхы немецкэ арадта хандана. Зүблөөн хадаа «единэ, демократическа, эб найрамдалда дуратай Германие байгуулхын зорилгоор Национальна суглаанда ниитэгерманска сулөөтэй, тэгшэ ба нюуса демократическа һунгалта зарлаха», мүн «Германитай эбэй договор эгээл түргэнөөр баталхыень, удаань Германиһаа бүхы эзэмдэлгын сэрэгүүдые гаргахыень эрихэ» ёһотой юм.

Сентябрийн 15-да Арадай палатын хэһэн дурадхалнуудые немецкэ арадай, тэрэ тоодо Баруун Германиин хүн зоной дундаһаа эгээл үргэн олониитэ дэмжэбэ. Германска Демократическа Республикын эб найрамдалда дуратай политика бүхы Германиин арадай һанал хүсэлтэй ба эрмэлзэлгэтэй зохилдоно гэжэ энэ харуулна. Арадай палата болбол «Немецүүд нэгэ столдо һууха ёһотой!» гэһэн лозунг гаргаа, тэрэниинь бүхы орон соо мүнөө түргэнөөр зүбшөөжэ байна.

Арадай палатын баталан абаһан документнүүдые уласхоорондын демократическа олониитэ һайшаагаа. Эб найрамдалай ба өөрынгөө Эхэ ороной нэгэдэлэй түлөө тэмсэжэ байһан немецкэ арадые Советскэ Союз, арадай демократиин оронууд дэмжэнэ, эб найрамдалда дуратай бүхы арадууд дэмжэнэ.

Германска Демократическа Республика болбол оршон мандажа байгаа гурбадахи жэлдээ этигэлтэйгээр орожо байна. Тус республикын экономическа хүгжэлтын амжалтанууд, немецкэ арадай эгалан ба жаргалта байдалай түлөө тэрэнэй сусаршагүй тэмсэл болбол эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг оло олон миллион германскэ хүнүүдые зоригжуулна.

А. СМИРНОВ.

ХҮРШЭ ОБЛАСТЬНУУ...

Ой модоной ажахы... новаторнууд

Читын областиин Загор... механизированнэ леспром... коллектив стахановскаар ажил... на. Эндэхи хүдэлмэришэд ба... женерно-техническэ хүдэлмэр... шэд уралан нарижуулгын... ехэтэй дурадхалнуудые оруул...

Тээлгын талмайда урдань... дон ассортимент-ассортимент... тайрагдаад, һүүлээрнь авто... возуудта ашагдаһан байгаа. Б... фер Василий Афанасьев... ондоо, шэнэ аргаар ута за... ашаха үүсхэл гаргаба. Тиим... модо тайраха зониие ойн соо б... жа байха хэрэггүй болоо,... тээхэ ба зөөхэ процесс... гын дэргэдэ асаргаһан үе... додые бултыень тайража... байна.

Хоёрхон хүн: разметчиц... электрохюрөөшэ хоёр түмэр... гын дэргэдэ асаргаһан үе... додые бултыень тайража... байна.

Ажалай шэнэ аргые, он... техникые шадамараар ашигла... най ашаар, леспромхоз модо... лэдхэхэ ба зөөхэ түсэбөө 115... цент дүүргээ.

Садоводууд-мичуринец...

Мичуринскэдахи Красно... туршалгын үрэ жэмэстэ поли... рэ томо яблонинуудые ургуу... хүдэлмэри хэгдэнэ.

Научна сотрудник В... Афанасьевич Шевченко «... китайка» гэжэ мичуринска с... яблоние нютагай уларилда... желтатайгаар таарууба.

Садовод Балашовагай, «... винка» гэжэ мичуринска яблон... һаланууд зунай турша соо у... жэ олошорбо.

Тус сад соо, эндэхи ула... тааража ургадаг болоһон ж... сууд, мүн гибридүүд хурян... Туршалгын энэ ажахы жэмэст... худалдажа, хахад миллион... риг олзо жэл бүри оруулдаг...

Садоводууд - мичуринец... оролдолгоор Зүүн Сибирьт... тарилгые үргэнөөр дэлгэрүүл... рэг амжалтатайгаар шиидх...

Нүүрһэнэй „Донбасс“ гэжэ комбайн

«Кировуголь» (Черембас)... тын 3-дахи шахтын гор... Горловско заводһоо ерэһэн «... басс» гэжэ нүүрһэнэй комбай... болзорһоо урид шудалха ү... абаа һэн.

Тус уялга дүүргэгдэбэ. Т... курсануудые дүүргэһэн 19... горнягууд комбайнай маши... нууд болохоор экзамен угжб...

Навалоотбойщик Владимир... цов эрхимээр һуралсажа,... шын комбайнай машинист б... Бодото ажалдаа ероһон т... бригада түрүүшын үдэрһөө з... үйлэдбэринһгөө даалгаб... үлүүлэн дүүргэнэ.

Комбайн суудхаэдэ 200... тонно нүүрһэ малтана, бүхы... дые оньһожоруулан, олон ү... дые сулөөлнэ.

Эб найрамдалай түлөө тэ... байһан горнягууд нүүрһэ ма... гын темпые түргэдхэжэ байна.

ТОБШО ҺОНИНУУ...

◆ Концерт. Хориин... культурын байшангай... бригада аймагайнгаа зари... хозуудта гараһанаа һаяхан... ба. Тэдэнэр ород ба буряад... дые дууллаһан, эб найрамда... хай шулэгүүдые уншаһан,... гад номерн'удые харуулһан... на. Гадна, клубууд, уни... байшангууд, библиотека... хүдэлмэридэ туһаласаа.

◆ Конкурс Улан-Үдын столовонуудай... лэдхэлгые һайжаруулха,... шэдые эрхимээр хангаха... рын конкурс октябрийн... ноябрийн 10 хүрэтэр... хэнь.

Харюусалгата ре... Б. А. ОЧИР...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03698. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж ...